

RAPORT Z EWALUACJI PROBLEMOWEJ: Efekty

Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Westerplatte w
Kielnie
Kielno

Przebieg ewaluacji:

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole (lub placówce) przez wizytatorów do spraw ewaluacji. Raport z ewaluacji problemowej dotyczy jednego z przedstawionych poniżej obszarów.

Ewaluacja polega na zbieraniu i analizowaniu informacji:

- o efektach działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki (na podstawie danych informujących o wynikach pracy szkoły (lub placówki) odzwierciedlonych w umiejętnościach, zachowaniach, postawach, działaniach uczniów i w osiągniętych przez nich rezultatach na różnego rodzaju testach, egzaminach),
- o procesach zachodzących w szkole lub placówce (na podstawie danych, które informują o procesach i działaniach zachodzących i podejmowanych w szkole (lub placówce), a decydujących o sposobie funkcjonowania, charakterze szkoły (lub placówki) i przede wszystkim prowadzących do pożądanego efektów),
- o funkcjonowaniu szkoły lub placówki w środowisku lokalnym, w szczególności w zakresie współpracy z rodzicami uczniów (na podstawie danych informujących o sposobie współpracy ze środowiskiem i funkcjonowaniu w środowisku oraz wykorzystaniu tych zasobów w procesie nauczania i uczenia się),
- o zarządzaniu szkołą lub placówką (na podstawie danych informujących o sposobach zarządzania decydujących o jakości działań podejmowanych w szkole lub placówce).

Ewaluacja ma na celu zebranie informacji i ustalenie poziomu spełniania przez szkołę lub placówkę wymagań zawartych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Szkoła lub placówka może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Opis metodologii:

Badanie zostało zrealizowane w dniach 28-09-2011 - 04-10-2011 przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszli Elżbieta Januszewska, Marzena Lipka.

W trakcie ewaluacji w placówce zbierano informacje pochodzące z wielu źródeł - dyrektora, uczących w szkole nauczycieli, innych pracowników, uczniów, rodziców, partnerów szkoły i przedstawicieli samorządu lokalnego. Do gromadzenia danych wykorzystano metody ilościowe (ankiety w wersji elektronicznej i papierowej), jakościowe (wywiady indywidualne, grupowe, obserwację i analizę źródeł zastanych). Zestawienie metod, technik doboru próby i liczby osób, które wzięły udział w badaniach znajduje się w tabeli poniżej.

Wywiady grupowe zostały przeprowadzone po realizacji i analizie ankiet, pełniąc wobec nich funkcję wyjaśniającą.

Kategoria badanych/źródła danych	Metoda/technika	Sposób doboru próby	Wielkość próby
Dyrektor szkoły	Indywidualny wywiad pogłębiony	nd	nd
Nauczyciele	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Szkoła, w której pracuję"	Badanie na próbie pełnej	29
	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Nauczyciele zróżnicowani pod względem stażu, nauczanego przedmiotu i pracy w zespołach zadaniowych oraz pedagog szkolny	1
Pracownicy niepedagogiczni	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Pracownicy inni niż nauczyciele	1
Uczniowie	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Moja szkoła"	Badanie na próbie pełnej uczniów klas rok niższych od najstarszych	34
	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Mój dzień"	Badanie na próbie pełnej uczniów najstarszych klas	30
	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele trzech ostatnich roczników, dobrani losowo	1
Rodzice	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele rady rodziców i rad klasowych, reprezentujący różne roczniki	1
	Ankieta audytoryjna (PAPI)	Badanie na próbie pełnej rodziców uczniów klas rok niższych od najstarszych	25
Partnerzy szkoły, przedstawiciele samorządu lokalnego	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele samorządu lokalnego i instytucji wskazanych przez dyrektora jako partnerzy	1
Obserwacja lekcji		Klasy trzecie i czwarte (szkoły podstawowe), klasy pierwsze (gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne)	nd
Obserwacja szkoły		Na zewnątrz, przed i po lekcjach, podczas przerw, podczas zajęć pozalekcyjnych	nd
Analiza dokumentów			

Informacja o szkole

Nazwa placówki	Szkoła Podstawowa im.Bohaterów Westerplatte w Kielnie
Patron	Bohaterów Westerplatte
Typ placówki	Szkoła podstawowa
Miejscowość	Kielno
Ulica	Szkolna
Numer	4
Kod pocztowy	84-208
Urząd pocztowy	Kielno
Telefon	
Fax	
Www	
Regon	19094114600000
Publiczność	Publiczna
Kategoria uczniów	Dzieci lub młodzież
Charakter	Brak specyfiki
Uczniowie, wychow., słuchacze	212
Oddziały	13
Nauczyciele pełnozatrudnieni	2
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	0
Nauczyciele niepełnozatr._(w etatach)	0
Średnia liczba uczących się w oddziale	16.31
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	106
Województwo	POMORSKIE (22)
Powiat	Powiat wejherowski (15)
Gmina	Szemud (09)
Typ gminy	
Liczba mieszkańców	
Wysokość wydatków na oświatę	
Stopa bezrobocia	

Wprowadzenie: obraz szkoły

Szkoła Podstawowa w Kielnie im. Bohaterów Westerplatte, od roku 2008/2009 funkcjonuje wspólnie z gimnazjum w ramach Zespołu Szkół z oddziałami integracyjnymi i mieści się w budynku, który od wielu lat rozbudowywany uzyskuje ciekawy architektonicznie kształt. Do oddziałów integracyjnych szkoły, uczęszczają uczniowie z różnymi stopniami niepełnosprawnościami intelektualnej i ruchowej z terenu całej gminy Szemud. Do tradycji szkoły jest corocznie obchodzenie Dnia Godności osób niepełnosprawnych – imprezy integrującej całą społeczność szkolną. W szkole od lat systematycznie przeprowadzana jest ilościowa i jakościowa analiza wyników sprawdzianów zewnętrznych, której celem jest poprawa jakości pracy szkoły i efektów kształcenia, a wnioski wypracowane podczas analizy wyników są wdrażane w planach pracy nauczycieli poszczególnych przedmiotów, na zajęciach dodatkowych i specjalistycznych oraz w innych inicjatywach. Działania te przekładają się na wzrost efektów kształcenia, widoczny między innymi w coraz wyższych wynikach sprawdzianów zewnętrznych, większej liczbie uczniów otrzymujących promocję z wyróżnieniem i sukcesach w konkursach na szczeblu powiatowym i wojewódzkim. W szkole uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności zgodnie z podstawą programową. Nauczyciele uwzględniają indywidualne możliwości psychofizyczne dzieci dostosowując formy i metody pracy. Szkoła zapewnia dzieciom wszechstronny rozwój poprzez różne zajęcia, w tym zajęcia specjalistyczne: rewalidację, rehabilitację ruchową, logopedię, terapię zajęciową, świetlicę socjoterapeutyczną, spotkania z pedagogiem. W zespołach nauczycielskich i na posiedzeniach rad pedagogicznych systematycznie analizuje się osiągnięcia uczniów z uwzględnieniem ich możliwości rozwojowych i formułuje się wnioski do dalszej pracy. Wdrażane wnioski przyczyniają się do coraz lepszych wyników nauczania i sukcesów edukacyjnych. Nauczyciele, kształtując u uczniów poczucie własnej wartości, podkreślając mocne strony i pracując nad słabymi, dbają o ich wszechstronny rozwój i umożliwiają osiągnięcie lepszych wyników. Uczniowie aktywnie i chętnie uczestniczą w zajęciach programowych i pozalekcyjnych. Dodatkowo prezentują własne pomysły na działania umożliwiające lepszy rozwój ich i szkoły. Są to: dobór metod i form pracy na lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych, kierunki i cel wyjazdów i wycieczek, tematy godzin wychowawczych, wystrój sal, dyżury uczniowskie, wydawanie gazetki szkolnej. Szkoła w miarę możliwości umożliwia uczniom realizację ich pomysłów. Wszyscy uczniowie znają obowiązujące zasady zachowania i potrafią je stosować w szkole i poza nią. Nauczyciele w bieżącej pracy dokonują diagnozy zachowań uczniów i zagrożeń, w zespołach wychowawczych analizują je i na tej podstawie planują swoją pracę wychowawczą i profilaktyczną. Podejmowane przez nich działania służą zmniejszaniu zagrożeń oraz wzmocnieniu pożądanego zachowań uczniów. Modyfikacja działań wychowawczych i profilaktycznych następuje zgodnie z bieżącymi potrzebami i z inicjatywy uczniów. Dzięki tym wszystkim działaniom uczniowie czują się w szkole bezpiecznie.

Wyniki ewaluacji:

Obszar: Efekty

Wymaganie: *Analizuje się wyniki sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe*

Komentarz:

Z przeprowadzonego badania wynika, że w szkole funkcjonuje sprawny system analizy wyników sprawdzianu zewnętrznego przy wykorzystaniu różnorodnych metod analizy, co potwierdzili dyrektor szkoły, nauczyciele oraz analiza dokumentacji szkolnej. Analiza wyników sprawdzianu zewnętrznego uczniów klas VI oraz wyników testu uczniów klas III (z wykorzystaniem testów Operonu) jest coroczną podstawą do planowania dalszej pracy z uczniami. Dokonywana jest ona na poziomie wyników pojedynczych uczniów, jak i na poziomie zespołów klasowych, przez zespoły nauczycielskie metodami jakościowymi i ilościowymi.

Ilościowo analizowane są, w przypadku sprawdzianu, następujące dane: wyniki punktowe poszczególnych uczniów oraz klas (na poziomie szkoły, gminy, województwa, okręgu), średnie wyniki klas w poszczególnych kategoriach standardów, współczynnik łatwości zadań, współczynnik łatwości standardów. Oblicza się również dane statystyczne typu modalna (wartość najczęstsza), mediana (wartość środkowa) i wynik szkoły w skali staninowej. Jakościowo analizowane są dane dotyczące stopnia opanowania wiadomości i umiejętności przez poszczególnych uczniów/klasy zapisane w standardach egzaminacyjnych oraz wskazanie na łatwość zadań otwartych i zamkniętych. Nauczyciele analizują poszczególne standardy, porównują wyniki próbnego sprawdzianu (z wykorzystaniem wydawnictwa OPERON) z końcowym sprawdzianem, przeliczają oceny półroczne/roczne na punkty i porównują z rzeczywistymi wynikami, w ten sposób dokonując analizy oceniania wewnątrzszkolnego. Przy sporządzaniu analizy jakościowej uwzględniają również czynniki środowiskowe, rodzinne, zdrowotne dziecka, które mogły wpłynąć na jego wynik.

Na podstawie uzyskanych przez uczniów wyników formułowane są wnioski, które są prezentowane na radzie pedagogicznej w formie multimedialnej, a następnie wspólnie ustalane są wskazania priorytetowe do dalszej pracy i wdrażane przez wszystkich nauczycieli we wszystkich klasach w kolejnym roku szkolnym. Wyniki sprawdzianu ze szczególnym uwzględnieniem mocnych i słabych umiejętności są omawiane z uczniami i przedstawiane ich rodzicom. Wszyscy ankietowani nauczyciele (29/29) otrzymali pełną informację dotyczącą wniosków z analizy wyników sprawdzianu z poprzedniego roku szkolnego. Również analiza dokumentacji, takiej jak; protokoły rady pedagogicznej i zespołów przedmiotowych oraz wyniki sprawdzianów zewnętrznych przygotowywane przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną, potwierdza, że w szkole przeprowadzana jest analiza jakościowa i ilościowa.

Kolejnym argumentem świadczącym o wysokim poziomie spełniania wymagania jest fakt, że analizy wyników sprawdzianu prowadzone są w celu poprawy jakości pracy szkoły. Znajduje to potwierdzenie we wskazywanych przez dyrektora i nauczycieli przykładach. Zdaniem dyrektora powyższe analizy służą przede wszystkim podniesieniu wyników nauczania, wzrostowi efektywności pracy uczniów i nauczycieli, umożliwiają opracowanie zmian w przydziale godzin dodatkowych, ułatwiają i ukierunkowują dalszą pracę nauczycieli, pomagają poznać każdego ucznia i pozwalają zaplanować z nim pracę. Z kolei nauczyciele w wywiadzie stwierdzili, że prowadzone analizy dostarczają im podstaw do refleksji nad skutecznością ich pracy, pozwalają kształtować u uczniów umiejętności, które wypadły najslabiej i dalej rozwijać umiejętności opanowane dobrze oraz pomagają im we właściwym doborze metod, środków i form pracy z poszczególnymi uczniami i zespołami klasowymi.

Według dyrektora i nauczycieli istotnym celem prowadzonych analiz jest ewaluacja systemu oceniania, gdzie porównywane są wyniki sprawdzianu z wynikami z przedmiotów egzaminacyjnych poszczególnych uczniów oraz analizowane są czynniki np. zdrowotne, środowiskowe, zdolności ucznia, które miały wpływ na osiągnięcie ostatecznych wyników. Na podstawie powyższych analiz przygotowywana i modyfikowana jest oferta zajęć pozalekcyjnych i dodatkowych uwzględniająca potrzeby i możliwości wszystkich uczniów, zarówno zdrowych, jak i niepełnosprawnych.

Wyniki przeprowadzonego badania wskazują, że wnioski z analiz wyników sprawdzianu są wdrażane, co potwierdza dyrektor szkoły i ankietowani nauczyciele. W opinii dyrektora na bazie sprawowanego nadzoru pedagogicznego oraz pracy zespołów przedmiotowych formułowane są wnioski na kolejny rok szkolny. Dyrektor wskazał przykład wdrożonego wniosku, który uznał za najistotniejszy, jest to wzmocnienie działań skierowanych

na kształcenie umiejętności czytania ze zrozumieniem, korzystania z informacji i wykorzystywania wiedzy w praktyce na wszystkich przedmiotach. Na tej podstawie dla uczniów mających niskie wyniki nauczania przydzielono dodatkowe godziny na zajęcia wyrównawcze, dla uczniów zdolnych zaplanowano zajęcia rozwijające ich uzdolnienia oraz zorganizowano zajęcia koła szachowego (rozwój logicznego myślenia).

Ankietowani nauczyciele również podali przykłady wykorzystania wniosków w swojej codziennej pracy m.in. modyfikowanie planów pracy, wypracowywanie z rodzicem metod pracy z dzieckiem, wyznaczanie kierunków dalszej pracy z uczniami, poświęcanie większej ilości czasu na czytanie ze zrozumieniem i pracę z tekstem, przygotowywanie dodatkowych kart pracy, wprowadzanie dodatkowych zeszytów poprawiających pisanie, utrwalanie wiadomości, nad kształceniem tych umiejętności, z którymi uczniowie mają problemy np. korzystania z informacji (teksty do czytania ze zrozumieniem, tabele, wykresy, mapy). Ponadto nauczyciele zwiększyli w pracy z uczniem ilość ćwiczeń nad poprawnością ortograficzną, wypowiedzią ustną i pisemną ucznia oraz na dokładnością odczytywania przez niego poleceń i stosowania się do nich. W swojej pracy wykorzystują na zajęciach różnego rodzaju pomoce dydaktyczne, które usprawniają i uatrakcyjniają proces nauczania.

Należy podkreślić, że wdrażane wnioski z analizy wyników sprawdzianu przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia, co potwierdzają nauczyciele i dyrektor szkoły. Podali oni przykłady działań podejmowanych przez nauczycieli, które przyczyniają się do rozwoju uczniów: stosowanie urozmaiconych metod i form pracy na lekcjach, indywidualizacja procesu nauczania, dostosowanie planu pracy pod kątem kształconych umiejętności, analizowanie treści zadań na poszczególnych przedmiotach, wykorzystywanie w pracy z uczniem różnego rodzaju źródeł wiedzy, technologii komputerowej i multimedialnej, zorganizowanie zajęć dodatkowych (wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, koło przyrodnicze, teatralne, polonistyczne, matematyczne, szachowe). Ponadto nauczyciele w trakcie wywiadu grupowego dodali, że w ramach poprawy u uczniów umiejętności czytania ze zrozumieniem, wprowadzili w klasach I-III dodatkowe zeszyty ćwiczeń z kaligrafii oraz zajęcia z kaligrafii, w klasach IV-VI dodatkowe zeszyty ćwiczeń do pisania dodatkowych prac oraz informacje dla rodziców i uczniów dotyczącą czytelnictwa. We wszystkich klasach realizowany jest program pn. „Czytamy razem”, w ramach którego uczeń wspólnie ze swoim nauczycielem czyta książki. W celu lepszego przygotowania uczniów do sprawnego wykorzystania wiedzy w praktyce zmodyfikowano metody i formy nauczania poprzez zwiększenie wykorzystania na zajęciach programów multimedialnych, technologii komputerowej oraz zastosowanie różnorodnych pomocy dydaktycznych. Wiadomości i umiejętności nabyte podczas zajęć wykorzystywane są w praktyce i utrwalane na zajęciach pozalekcyjnych, wyjazdach, wycieczkach. W szkole wdrażane są programy nauczania, w tym autorskie oraz organizowany jest „Dzień godności” dla dzieci niepełnosprawnych oraz modyfikowana jest oferta zajęć pozalekcyjnych (koło żywieniowe, dziennikarskie), dzięki którym kładzie się nacisk na wykorzystanie wiedzy w praktyce. Zdaniem dyrektora i nauczycieli dodatkowym działaniem nauczycieli w zakresie realizacji wniosków wynikających z analiz jest współpraca nauczycieli w zespołach nauczycielskich (wymiana doświadczeń ze szkoleń), wspólne planowanie i przygotowanie przedsięwzięć dla szkoły oraz ustawiczne dokształcanie się i doskonalenie zawodowe nauczycieli. W ubiegłym roku nauczyciele brali udział w różnorodnych formach doskonalenia m.in.: „Uczeń niepełnosprawny w szkole”, „Lekcje, które się pamięta”, „Jak rozwijać u uczniów umiejętności literackie”, „Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”, „Stymulacja uwagi słuchowej, a jej wpływ na rozwój kompetencji kluczowych”, „Od diagnozy do sukcesu edukacyjnego”, „Trudności w nauczaniu matematyki”, „Kształcenie umiejętności językowych”. Ponadto warto dodać, że z analizy dokumentów wynika, iż podejmowane liczne działania zmierzające do podniesienia efektów kształcenia są skuteczne, bowiem w trzech ostatnich latach szkoła uzyskała następujące wyniki w skali staninowej: 2008/09 – stanin 4, 2009/10 - stanin 4, 2010/11 - stanin 5, a linia trendu rozwojowego, wyznaczana w oparciu o wyniki standaryzowane, wskazuje tendencję wzrostową wyników i umiejętności uczniów. Z analizy dokumentów wynika, że na przestrzeni trzech ostatnich lat nastąpił wyraźny wzrost umiejętności uczniów z zakresu czytania oraz rozumowania.

Na zakończenie warto dodać, że partnerzy i przedstawiciele samorządu lokalnego podkreślali w wywiadzie, że efekty kształcenia w szkole podstawowej są z roku na rok coraz wyższe. Swoją wypowiedź uzasadniali tym, że uczniowie uzyskują coraz wyższe wyniki ze sprawdzianu zewnętrznego, że większa ilość uczniów przystępuje do konkursów wojewódzkich, powiatowych, gminnych i osiąga w nich wysokie lokaty oraz że duży procent uczniów uczestniczy w zajęciach kół zainteresowań, dodatkowych i pozalekcyjnych. Partnerzy i samorząd lokalny wyrażają swoje zadowolenie z uzyskiwanych efektów szkoły i twierdzą, że uczniowie, dzięki dobrze wykwalifikowanej kadrze pedagogicznej i sprawności zarządczej dyrektora, są dobrze przygotowani do dalszej nauki w gimnazjum, dobrze wychowani, rozbudzeni intelektualnie.

Przedstawione powyżej argumenty uzasadniają wysoki poziom spełniania wymagań.

Wymaganie: *Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności***Komentarz:**

Wyniki przeprowadzonego badania wskazują, że uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności zgodne z podstawą programową, czego potwierdzeniem są informacje uzyskane podczas wywiadu z partnerami i samorządem lokalnym, z dokumentacji szkolnej oraz z wyników ankiet dla nauczycieli. W ośmiostopniowej skali stanowiącej ocenę opanowania w poprzednim roku szkolnym wiadomości i umiejętności przez uczniów nauczyciele podali średnią wartość wynoszącą 7,02; z czego 9/29 nauczycieli wskazało poziom "8", 13/29 nauczycieli poziom "7", 6/29 nauczycieli poziom "6" i 1/29 nauczyciel poziom „5”. Partnerzy szkoły za szczególnie istotne umiejętności nabywane przez uczniów w szkole uważają: umiejętność logicznego myślenia, konstruktywność, dyscyplinę pracy, uczciwość, wytrwałość, empatię, tolerancyjność dla osób niepełnosprawnych, godne reprezentowania szkoły podczas uroczystości pozaszkolnych, wrażliwość na potrzeby innego człowieka, nabywanie kompetencji społecznych, posługiwanie się językami obcymi w celu skutecznej komunikacji z młodzieżą z innych krajów oraz obsługę nowoczesnych multimedialnych środków dydaktycznych (technologia komputerowa). Ponadto wskazali, że uczniowie winni wykazywać się aktywnością sportową a w szczególności determinacją, samokontrolą, grą fair play, dbałością o swoją kondycję, zdrowe żywienie i dobrą organizacją czasu wolnego. Ich zdaniem uczniowie rozwijają swoje talenty na kołach zainteresowań np. na zajęciach teatralnych, zajęciach muzycznych (chór, orkiestra dęta). Z analizy dokumentacji szkolnej (uchwały, protokoły rady pedagogicznej, arkusze ocen, dzienniki lekcyjne). również wynika, że uczniowie nabywają umiejętności i wiadomości zgodne z podstawą programową, o czym świadczy odsetek niepromowanych uczniów w roku szkolnym 2009/2010, który wyniósł 0,87% (1/115 uczniów), a w roku szkolnym 2010/2011 wynosił 0,9% (1/111 uczniów).

Kolejnym argumentem świadczącym o wysokim poziomie spełniania wymagania jest fakt, że w szkole analizuje się osiągnięcia uczniów, co potwierdza dyrektor, nauczyciele oraz analiza dokumentacji szkolnej. 25/29 ankietowanych nauczycieli potwierdziło, że analizują osiągnięcia wszystkich uczniów, a 4/29, że analizuje osiągnięcia większości uczniów. Respondenci w wywiadach stwierdzili, że w szkole przeprowadzane są dwa razy do roku analizy wyników nauczania uczniów, gdzie porównuje się wyniki pierwszego i drugiego półrocza oraz dodatkowo kilka razy w roku nauczyciele w zespołach omawiają zaistniałe problemy, wspólnie planują przedsięwzięcia dla uczniów i rodziców, a wychowawcy analizują i podają informacje o osiągnięciach swoich uczniów i całego zespołu klasowego. Do wymienionych analiz dyrektor i nauczyciele zaliczyli: diagnozę gotowości szkolnej uczniów rozpoczynających klasę I, ocenę przyrostu wiedzy i umiejętności uczniów klas trzecich i szóstych, analizę i ocenę przyrostu wiedzy uczniów klas szóstych, ocenę przygotowania uczniów klas szóstych do sprawdzianu zewnętrznego i analizę umiejętności w stosunku do wyników roku poprzedniego. Ich zdaniem wnioski z tych analiz służą do modyfikowania rozkładów nauczania, dostosowania form i metod pracy do możliwości uczniów, organizowania dodatkowych zajęć oraz zindywidualizowania pracy z dzieckiem. Analizy te są prowadzone przez zespoły (nauczyciele uczyący w klasach I-III i IV-VI), a z wnioskami zapoznawana jest cała rada pedagogiczna. Dodatkowo analiza dokumentacji w pełni potwierdza wypowiedzi dyrektora i nauczycieli, ponieważ analizy osiągnięć uczniów dokonywane w formie prezentacji multimedialnych oraz sprawozdań zespołów przedmiotowych, znajdują się w dokumentacji rady pedagogicznej, zespołów przedmiotowych, dziennikach lekcyjnych i zajęć.

Warto dodać także, że analiza osiągnięć szkolnych uwzględnia możliwości rozwojowe uczniów, co wynika z informacji uzyskanych podczas wywiadu z dyrektorem i nauczycielami. Zdaniem respondentów nauczyciele dokonują analizy kontekstowej z uwzględnieniem czynników środowiskowych i możliwości edukacyjnych uczniów. Analizowane są wyniki poszczególnych uczniów, a następnie porównywane z oczekiwanymi wynikami obliczonymi na podstawie ocen przedmiotów egzaminacyjnych oraz analizowane są uwarunkowania, które spowodowały osiągnięcie danego wyniku. Osobno analizowane są wyniki uczniów niepełnosprawnych oraz porównywane spostrzeżenia z bieżącej pracy z uczniem z uzyskanymi przez niego wynikami. Nauczyciele podczas wywiadu grupowego potwierdzili, że analizując osiągnięcia szkolne uczniów, uwzględniają ich możliwości rozwojowe. Na podstawie opracowanych programów indywidualnych dostosowują pracę z uczniami posiadającymi opinie lub orzeczenia poradni psychologiczno - pedagogicznej. Również zdolności i umiejętności uczniów są zauważane w szkole i rozwijane na kołach zainteresowań, na lekcjach poprzez np. dodatkowe karty ćwiczeń, zadania domowe, wskazywanie różnych źródeł wiedzy, dodatkowych lektur i zadań. Nauczyciele zachęcają i przygotowują uczniów do udziału w konkursach, zawodach, olimpiadach. Zdaniem dyrektora możliwości rozwojowe uczniów są znane przede wszystkim z bieżących obserwacji ucznia na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych przez nauczycieli,

wychowawców, psychologa i pedagoga, z rozmów z uczniami, rodzicami, innymi nauczycielami, z wywiadu z rodzicami, a także z „Karty zapisu ucznia do szkoły”, w której rodzic zawarł istotne informacje dotyczące rozwoju dziecka (opinie PPP, orzeczenia) oraz poprzez analizę jego prac, wyników nauczania i odniesionych sukcesów. Od dwóch lat zapisy do oddziałów przedszkolnych prowadzi pedagog, psycholog i logopeda, którzy dokonują wstępnej diagnozy możliwości i umiejętności dzieci. Tak prowadzone analizy, zdaniem nauczycieli, uwzględniają możliwości rozwojowe każdego ucznia.

Należy podkreślić, że w szkole formułuje się i wdraża wnioski z analizy osiągnięć uczniów, co potwierdzają wypowiedzi nauczycieli i dyrektora, a dotyczą one głównie umiejętności, które należy doskonalić w dalszej pracy z uczniem. Jako przykład wniosków w ostatnim roku nauczyciele podali: położenie nacisku na opanowanie przez uczniów czytania ze zrozumieniem, pracę nad ich starannością pisania (np. obowiązkowa kontrola zeszytu raz w semestrze) oraz skutecznego wykorzystania wiedzy w praktyce (zadania z życia) oraz ocenianie podsumowujące (częste nagrody słowne). W tym celu nauczyciele stosowali na poszczególnych przedmiotach ustalone na radach pedagogicznych zalecenia dotyczące pracy z tekstem. Kolejno wdrożono działania skierowane na sprawniejsze wykorzystywanie zdobytej wiedzy w praktyce. Pod tym kątem nauczyciele np. odpowiednio planowali pracę uczniów na lekcji, modyfikowali metody i formy pracy, dobierali pomoce dydaktyczne, wykorzystywali technologię multimedialną, tworzyli ofertę zajęć pozalekcyjnych. Polecenia skierowane do uczniów formułowane były w prosty, zrozumiały sposób. W wyniku analizy możliwości dzieci w klasach I-III zajęcia rytmiki przeznaczone zostały dla wszystkich dzieci w celu eliminowania deficytów rozwojowych, poprawy sprawności ruchowej, ogólnego rozwoju dziecka oraz koordynacji wzrokowo ruchowej. Dodatkowo nauczyciele przystąpili do realizacji zadań wytyczonych programem „Czytamy razem”, którego celem było doskonalenie umiejętności czytania i rozwijanie zainteresowań czytelniczych. Wdrożono również zajęcia koła szachowego, podczas których rozwijana jest zdolność logicznego myślenia.

Z kolei dyrektor wyjaśnił, że w każdym roku formułowane są zalecenia do pracy na kolejny rok tak, aby jak najlepiej rozwijać umiejętności, które wypadają najslabiej. Porównanie wyniku rzeczywistego z oczekiwanym, jest okazją do ustaleń, jak funkcjonuje uczeń w szkole oraz do analizy jakości oceniania wewnątrzszkolnego. Zdaniem dyrektora z analizy osiągnięć wynika, że uczniowie niepełnosprawni dobrze się rozwijają i należy utrzymać kierunek pracy.

Kolejnym działaniem sprzyjającym nabywaniu przez uczniów wiadomości i umiejętności jest fakt, że nauczyciele dostrzegają możliwości uzyskania przez uczniów lepszych wyników, o czym napisali w ankiecie. Ten poziom wiary określili w ośmiostopniowej skali, gdzie uważają, że uczniowie są zdyscyplinowani (średnia 7.0), mają chęć do nauki (średnia 6,25), przejawiają własną inicjatywę (średnia 6.57), uzyskują lepsze wyniki (średnia 6.25), są zaangażowani, aktywni (średnia 6.71). Także prawie wszyscy ankietowani rodzice (21/25) uznali, że nauczyciele wierzą w możliwości uczniów (raczej tak – 17, zdecydowanie tak – 4). Również w wywiadzie rodzice potwierdzili, że wszyscy nauczyciele okazują wiarę w ucznia i jako przykład podali: typowanie ich na zawody sportowe i konkursy różnego rodzaju np. sejmik kaszubski, przygotowywanie ich do organizacji imprez szkolnych i występów, (kiermasz świąteczny), dawanie szansy poprawy oceny z danego przedmiotu, jak i zachowania oraz zapewniają słownie, że wierzą w swoich uczniów, poświęcenie dodatkowego, własnego czasu na pracę z uczniem, konsekwentne mobilizowanie ucznia do bycia „grzecznym”. Ponadto uważają, że uczniom powierzają zadania do wykonania ponieważ ufają im i wierzą, że je wykonają i godnie będą reprezentować szkołę na zewnątrz. Nauczyciele chwalą uczniów i jeżeli widzą najmniejszy postęp to informują o tym na forum klasy, a czasami na apelach porządkowych oraz przekazują to rodzicom dziecka. Traktują ich indywidualnie, wykazują dużą troskę zarówno o uczniów zdolnych jak i słabych, rozmawiają z uczniami, prowadzą dodatkowe spotkania. Również wszyscy uczniowie w wywiadzie potwierdzili, że nauczyciele okazują swoją wiarę w nich np. wysyłając na zawody, konkursy, przygotowując do różnych konkurencji, dając szansę poprawy oceny, przekazując większą ilość informacji, zapewniając, że wierzą w uczniów. Są przypadki, że nauczyciel od razu ocenia, że uczeń sobie z czymś nie poradzi, jednak zdarza się to rzadko.

Na zakończenie warto dodać, że wdrażanie wniosków z przeprowadzonych analiz osiągnięć uczniów przyczynia się do wzrostu efektów kształcenia, co deklarują nauczyciele i dyrektor. Potwierdzili oni, że omówili na radzie pedagogicznej sposób wdrażania sformułowanych wniosków przez wszystkich nauczycieli i na wszystkich przedmiotach. W trakcie przeprowadzonych wywiadów wskazali konkretne przykłady wdrożonych wniosków dotyczących m.in.: pracy z uczniem w zakresie interpunkcji i ortografii, umiejętności korzystania przez niego z różnych źródeł informacji, kształcenia umiejętności czytania i pisania na wszystkich przedmiotach. Wymiernym efektem pracy wszystkich nauczycieli był widoczny wzrost efektów kształcenia, który przejawiał się tym, że w dwóch kolejnych latach wzrósł postęp w czytaniu ze zrozumieniem, zwiększyła się ilość przypadków cofania przez poradnię orzeczeń o niepełnosprawności intelektualnej w stopniu lekkim oraz wydawania świadectw z wyróżnieniem, uzyskiwanie wysokich lokat i osiągnięć na szczeblu gminnym/ powiatowym w konkursach

i zawodach sportowych.

Przedstawione powyżej argumenty uzasadniają wysoki poziom spełniania wymagania.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Uczniowie są aktywni*

Komentarz:

W celu zaktywizowania uczniów nauczyciele stosują np. motywację słowną, ocenę, żetonowy system wzmacniania w klasach I-III, udzielanie uczniowi i jego rodzicom informacji zwrotnej o postępach i osiągnięciach dzieci, pochwały na forum klasy i szkoły, zachęcanie do udziału w konkursach, promowanie osiągnięć uczniów w gazecie szkolnej, lokalnej, na stronie internetowej i w mediach. Cennym wsparciem w aktywizowaniu dzieci jest także bardzo dobra współpraca nauczycieli z nauczycielami wspomagającymi, dostosowywanie wymagań do możliwości uczniów, rozwijanie uzdolnień i talentów, zachęcanie do nauki poprzez wskazywanie różnych źródeł wiedzy, podejmowanie przez nauczycieli inicjatyw samorządu (np. pomoc przy organizacji kiermaszów), zachęcanie do udziału w zajęciach pozaszkolnych.

28 z 29 ankietowanych nauczycieli potwierdza duże zaangażowanie uczniów podczas ich zajęć, na których uczniowie są aktywni, chętnie biorą udział w proponowanych działaniach, zgłaszają się do odpowiedzi, przynoszą na lekcje dodatkowe materiały m.in. płyty, eksponaty, wykonują dodatkowe prace np. makiety, plakaty, pracują w grupie nad projektem, szukają dodatkowych informacji w różnych źródłach (słowniki, internet), czytają dodatkowe książki, inicjują działania, wyłaniają pomysły, pomagają dzieciom niepełnosprawnym, chętnie wykonują dodatkowe karty pracy, chcą prowadzić obserwacje pogody. Uczniowie proszą o dodatkowe prace o wyższym stopniu trudności, zgłaszają się do dodatkowych zadań domowych, są chętni do uczestnictwa w nietypowych metodach pracy np. drama, burza, mózgow, gry edukacyjne, heureza, sami proponują metody pracy, które im się podobają, wykonują np. drzewa genealogiczne, ponadprogramowe referaty, wyszukują informacje w Internecie, w książkach, robią kolekcje np. nasion, tworzą zielniki, prowadzi hodowle, wykonują broszury, budują modele np. elektroskopu. Biorą również aktywny udział w zawodach i zajęciach dodatkowych, sami przygotowują materiały na gazetki szkolne, są koleżeńscy i wspierają się wzajemnie i współpracują ze sobą, pomagają słabszym, bardzo często przygotowują samodzielnie prowadzone lekcje, mają dużo własnej inwencji, układają sami wiersze i odgrywają scenki. Na języku obcym uczniowie np. przynoszą materiały dodatkowe (np. czasopisma, piosenki), które chcą tłumaczyć lub śpiewać. Dopytują się z zainteresowaniem o np. inne państwa i miasta, grają w gry językowe i biorą udział w zabawach. Ponadto uczniowie chętnie wykonują zaproponowane ćwiczenia, zachowują właściwą dyscyplinę, chętnie podejmują dodatkowe zadania i wypowiadają się na zajęciach, są aktywni i twórczy, a także licznie biorą udział w zajęciach.

Zdaniem 55 spośród 64 ankietowanych uczniów, duża część zajęć jest wciągająca i angażująca lub prawie wszystkie są angażujące. W opinii 9/64 niektóre zajęcia są wciągające, ale zdarza się to dość rzadko. Uczniowie najczęściej wskazywali, że najbardziej w szkole lubią: przerwy, niektóre lekcje – takie jak wf (w tym fakultety), SKS-y, informatykę, godzinę wychowawczą i plastykę. Pojedynczy uczniowie wskazali matematykę i język polski. Ponadto dzieci lubią chodzić na świetlicę, koło żywieniowe, zajęcia pozalekcyjne, a także korzystać z pomocy koleżeńskiej i ze szkolnego automatu do słodyczy, lubią nauczycieli oraz miłe woźne i sprzątaczkę.

Obserwacja zajęć potwierdza zaangażowanie uczniów, w szczególności podczas: odpowiedzi ustnych i wykonywania zadań zabaw śródlekcyjnych, w trakcie stawiania pytań problemowych przez nauczyciela, w trakcie pracy zespołowej polegającej na obliczaniu zadań matematycznych i trafnym uporządkowaniu wyników na planszy oraz przyporządkowaniu cyfr rzymskich do arabskich, pracy indywidualnej w zakresie wykonywania działań matematycznych (sumy i różnice) w zakresie do 100, pracy samodzielnej wykonywanej na kartach pracy dot. zadań z treścią oraz podczas obsługi programu multimedialnego WSiP "Klik uczy liczyć" gdzie dzieci korzystają z multimedialnych środków dydaktycznych. W trakcie obserwacji zwrócono uwagę, że uczniowie angażują się w trakcie zabawy i słuchania muzyki, wykonują polecenia nauczyciela dotyczące np. samogłosek, spółgłosek, dwuznaków, głosek, przeliczania wyrazów w zdaniu, dzielenia wyrazów na sylaby, wypisywania liter na planszy na podstawie przeczytanego tekstu oraz podczas pracy indywidualnej z kartami pracy. Pojedynczy uczniowie są aktywni cały czas, pozostali aktywizują się zachęcani przez nauczyciela. Obserwacja potwierdza zaangażowanie w zajęcia większości lub wszystkich uczniów, co ma związek z działaniami nauczycieli.

Według 21 z 25 ankietowanych rodziców, ich dziecko chętnie angażuje się w zajęcia szkolne, według 4 z 25 niechętnie.

Zdaniem wszystkich zapytanych nauczycieli, uczniowie są zaangażowani w zajęcia pozaszkolne. Wielu z nich chętnie uczestniczy w różnorodnych formach zajęć pozalekcyjnych takich jak np. koła zainteresowań, koła sportowe. Uczniowie biorą udział w konkursach, występach teatralnych, przygotowują się do występów na forum szkoły i środowiska, wykonują prace na kiermasz świąteczny, tworzą gazetkę szkolną. Chętnie biorą udział w zajęciach dodatkowych jak m.in.: chór, sks, karate, uczestniczą w programie „Czytamy razem”, w wolontariacie, w wykonywaniu prac na kiermasz świąteczny. Ponadto uczniowie systematycznie uczęszczają na zajęcia, zgłaszają swoje problemy na lekcjach, przynoszą potrzebne materiały, dekorują szkołę, prezentują swoje osiągnięcia, proponują tematykę zajęć, na których pracują systematycznie i z dużym zaangażowaniem, chętnie prezentują swoje umiejętności i wytwory prac na szerszym forum np. na wywiadówkach, gazetkach, przed rodzicami podczas organizowanych "wywiadówek inaczej", apelach, akademiach. Dzieci piszą do szkolnej gazetki, tworzą artykuły które umieszczane są na stronie internetowej szkoły, a uczniowie klas starszych pomagają np. przy uroczystościach organizowanych dla klas I-III oraz przy montażu sprzętu elektronicznego. Wielu uczniów systematycznie uczestniczy w więcej niż jednym rodzaju zajęć takich jak różnego rodzaju kółka zainteresowań, zajęcia sportowe, zawody, turnieje, próby przedstawień, konkursy szkolne i pozaszkolne, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne. Uczniowie odpowiadają na potrzeby ludzi w trudnej sytuacji materialnej np. zbierając żywność i zanosząc ją później do odpowiednich osób, świadcząc pomoc uczniom niepełnosprawnym, biorąc udział w akcji dla powodzian oraz zbierania nakrętek i baterii. Dzieci reprezentują szkołę na różnych konkursach zdobywając np.: II miejsce na Festiwalu Dzieci w Rabce, I i III miejsce w Pomorskim Konkursie Kaszubskiej Pieśni Bożonarodzeniowej. Ponadto wielu uczniów chętnie angażuje w przygotowania do tradycyjnych imprez odbywających się na terenie szkoły, których celem jest pogłębianie współpracy i integracji z lokalnym środowiskiem np.: Kiermasz Świąteczny, dożynki, Sejmik Kaszubski, Dzień Strażaka.

Według 30 spośród 64 zapytanych uczniów, prawie wszystkie lub wszystkie zajęcia pozalekcyjne są bardzo angażujące, a tylko nieliczne są nudne. Zdaniem 28 z 64 ankietowanych uczniów duża część zajęć pozalekcyjnych jest wciągająca i angażująca, w opinii 6 z 64 niektóre zajęcia są wciągające, ale zdarza się to dość rzadko.

Zdaniem 15 spośród 25 ankietowanych rodziców, ich dziecko raczej chętnie chodzi na zajęcia pozalekcyjne, według 6 z 25 chodzi zdecydowanie chętnie, zdaniem 2 z 25 – ich dziecko chodzi na zajęcia pozalekcyjne, ale zdecydowanie niechętnie lub nie chodzi według 2 z 25.

W opinii dyrektora uczniowie zgłaszają w szkole propozycje działań na rzecz własnego rozwoju i rozwoju szkoły poprzez m.in. propozycje tematyki zajęć dodatkowych np. na kółkach: żywieniowym, teatralnym, plastycznym, a także artykułów do gazety szkolnej, sami je redagują, promują w gazecie właściwe zachowania uczniów i osiągnięcia, własne, kolegów i szkoły. Uczniowie często wychodzą z inicjatywą wzbogacenia programu artystycznego grą na instrumentach, której uczą się poza szkołą. Zdaniem zapytanych w wywiadzie nauczycieli, uczniowie są samodzielni w podejmowaniu różnorodnych aktywności na rzecz własnego rozwoju i rozwoju szkoły czego potwierdzeniem są: wybór i udział w zajęciach kół zainteresowań (klub Młodego odkrywcy, teatralne) i przedmiotowych, w konkursach szczebla ogólnopolskiego, wojewódzkiego, powiatowego i gminnego np. organizowanych przez Pomorskiego Kuratora Oświaty, w konkursach organizowanych przez inne instytucje m.in. „Sejmik Kaszubski”, „Rodno mowa” dot. poznawania regionu i kultury kaszubskiej, „Młody Europejczyk” w zakresie wiedzy o unii europejskiej, w Konkurs Europejskim dotyczącym walki z podróbkami i piractwem. W wyżej wymienionych konkursach uczniowie uzyskali wysokie lokaty. Ponadto uczniowie biorą udział w różnego rodzaju działaniach zarówno na zajęciach lekcyjnych jak i pozalekcyjnych (SKS), programach edukacyjnych skierowanych do szkół oraz reprezentują szkołę na zewnątrz np. w zawodach sportowych, przedstawieniach teatralnych, a także w pracy w Samorządzie Uczniowskim. Ponadto z ich inicjatywy działa od 18 lat, redagowana przez uczniów gazetka szkolna „Gryziopiór”, w której opisują najważniejsze wydarzenia z życia szkoły, dzięki czemu uczniowie biorą udział i zajmują wysokie lokaty w konkursach organizowanych przez wydawnictwo ogólnopolskie np. Dziennik Bałtycki.

Zdaniem dyrektora, wszystkie zgłoszone przez uczniów działania są realizowane przez szkołę. Nauczyciele uwzględniają np. ich propozycje dotyczące organizacji zajęć pozalekcyjnych, redagowania gazetki szkolnej, prezentowania swoich umiejętności podczas występów. Nauczyciele na potwierdzenie, że w szkole realizuje się działania zainicjowane przez uczniów, wskazują: uruchomienie poczty walentynkowej ułatwiającej komunikacji z innymi uczniami, obdarzanie siebie nawzajem prezentami z okazji Dnia Kobiet, Dnia Chłopca, Mikołajek, zorganizowanie uczniowskich dyżurów na szkolnych korytarzach; udział w działaniach charytatywnych i społecznych (wolontariat, kwesty; zbiórki produktów pierwszej pomocy w związku z powodzią w Sandomierzu) organizowanie dyskotek, rajdów turystycznych i wycieczek klasowych. Ponadto nauczyciele podają, że uczniowie

zgłaszają do nich swoje pomysły, które są realizowane przez szkołę, a dotyczą np. uruchomienia automatu z produktami spożywczymi w związku z brakiem sklepu szkolnego, ustalania terminu i sposobu organizacji dyskotek szkolnych, tematyki godzin wychowawczych, propozycji metod i form prowadzenia zajęć z niektórych przedmiotów, wskazania sposobów podwyższenia oceny z danego przedmiotu i wyrażania chęci zdawania na kartę rowerową. Przeważnie pomysły i inicjatywy zgłaszane przez uczniów są ich zdaniem realizowane przez szkołę choć w niektórych klasach rzadko. Jako przykłady zrealizowanych pomysłów i inicjatyw uczniowie wskazali: przedstawienie z języka polskiego, prezenty na dzień chłopaka, gazetki klasowe, propozycje tematów w gazecie szkolnej, konkurs na najlepszą prezentację multimedialną.

W opinii nauczycieli szkoła pomaga uczniom planować własny rozwój w dłuższej perspektywie poprzez obserwację ich umiejętności, zdolności i talentów na zajęciach edukacyjnych, a następnie umiejętne wykorzystanie ich na zajęciach dodatkowych. Uczniowie są typowani do konkursów, przeglądów i zawodów sportowych. Przykładem rozwijania talentów muzycznych jest udział uczniów w orkiestrze muzyki dętej, chórze szkolnym, w kaszubskim regionalnym zespole „Koleczkowanie” oraz kontynuacja edukacji muzycznej w szkole muzycznej. Według ankietowanych nauczycieli uczniowie podejmują działania wpływające na rozwój szkoły co potwierdza ich zdaniem aktywny udział w życiu szkoły oraz fakt, że wielu z nich angażuje się np. w tworzenie gazety szkolnej lub organizowanie corocznego kiermaszu świątecznego. Dzieci wykazują inicjatywy własne, np. podczas organizacji corocznej wymiany szkół ze Spytakowicami i poświęcają swój wolny czas na organizację tego przedsięwzięcia. Chętnie biorą udział w konkursach (np. Kangurek matematyczny, konkurs poezji i prozy, konkurs biblijny, konkurs ortograficzny) i olimpiadach przedmiotowych, wyjazdach do kina, w wycieczkach, konkursach działaniach samorządu uczniowskiego, publikowaniu szkolnej gazetki, w akcjach świadczących pomoc innym (zbiórka rzeczy dla powodzian, góra grosza, zbiórka nakrętek dla hospicjum) oraz w dyżurach uczniowskich. Dzieci uczestniczą również np. w sejmikach kaszubskich w konkursach polonistycznych (ortograficzny, poezji i prozy), kaszubskim, biblijnym, historycznym. Na rzecz środowiska uczniowie przygotowują przedstawienia w WDK Kielno np. Grudzień 70 i przygotowanie wystawy IPN na w/w temat, a także grają w orkiestrze dętej im. św. Floriana w Bojanie. Uczniowie aktywnie biorą udział w spotkaniach z ciekawymi ludźmi (poetami, autorami książek, strażakami.) Z inicjatywy dzieci odbywa się np.: poczta walentynkowa, dyżury uczniowskie, dekorowanie sal, ekspozycja na forum szkoły pucharów, dyplomów, wybór samorządu szkolnego, szczęśliwy numer.

Według uczniów rozwijać się to znaczy: rosnąć, zdobywać wiedzę, uzyskiwać informacje, uczyć się na błędach, być coraz lepszym, docierać do różnych źródeł informacji, rozwijać się fizycznie. Uczniowie uważają, że w tej szkole mają możliwość wpływania na to, w jaki sposób się rozwijają. Potwierdzeniem tego jest np. możliwość udziału dzieci w różnych kółkach zainteresowań, uprawiania różnych dyscyplin sportowych m.in. na przerwach, w "Szkolnej Lidze Mistrzów", na zawodach sportowych, podczas wyjazdów na salę sportową do Szemuda i na pływalnię. Ponadto uczniowie mają możliwość redagowania gazetki szkolnej, wychodzą z inicjatywami co mogą robić na niektórych lekcjach, pełnią dyżury na przerwach razem z nauczycielami. Uczniowie dzielą się z nauczycielami lub innymi pracownikami szkoły swoimi pomysłami na to, co chcieliby robić w szkole, czego przykładem są ich zdaniem np. uzgodnienia z panią sprzątaczką, że mogą posprzątać po sobie gdy naśmiecą, przygotowywanie gazetek informacyjnych, pomysły związane z dyskotekami w szkole, a także ustalenie możliwości pomocy nauczycielowi po lekcjach, za co otrzymuje się pozytywną uwagę lub dobrą ocenę. Ponadto, mogą wymyślać i realizować przedstawienia lub miejsce docelowe wycieczek. Uczniowie mają też możliwość wymyślenia sobie kary gdy narozrabiają, przy czym zdarza się, że nauczyciel nie respektuje ich wyboru lub karze uczniów za jedno przewinienie dwoma różnymi karami. Czasami również zdarza się, że nauczyciele nie rozpatrują dokładnie zaistniałej sytuacji spornej i sami wybierają kogo chcą ukarać mimo, że wcale nie on jest winny lub nagradzają kogoś kto nie powinien być nagrodzony np. oceną bardzo dobrą za aktywność na lekcji dostaje uczeń, który w ogóle się nie odzywał.

Zdaniem rodziców uczniowie w tej szkole mają możliwość wpływania na to, w jaki sposób się rozwijają, czego potwierdzeniem jest np.: możliwość wyboru kół zainteresowań, uczestniczenia w zajęciach dodatkowych (matematyki, j. polskiego), zrobienia karty rowerowej i motorowerowej (koło BRD), redagowania gazetki szkolnej i pisanie artykułów (Gryziopór), założenia skrzynki walentynkowej umożliwiającej nawiązanie nowych i utrwalanie istniejących kontaktów koleżeńskich, wyboru fakultetów z wychowania fizycznego (tenis, piłka nożna, koszykówka, taniec) i wyjść do kina, teatru zgodnie z ich zainteresowaniami.

Według partnerów i samorządu lokalnego uczniowie mają wpływ na własny rozwój np. poprzez: wpływ na powoływanie kółek zainteresowań, uczestnictwo w różnorodnych zajęciach pozalekcyjnych, sportowych, w chórze szkolnym, udział w akcjach charytatywnych, przygotowanie i udział w różnorodnych konkursach szkolnych, międzyszkolnych, wojewódzkich oraz organizacji akademii szkolnych. Ponadto, ich zdaniem szkoła pomaga uczniom planować własny rozwój w dłuższej perspektywie poprzez ustalanie tematyki godzin

do dyspozycji wychowawcy, organizowanie kółek zgodnych z ich zainteresowaniami (teatralnego, muzyczne), wspieranie rozwoju uczniów przez psychologa i pedagoga, wspólne rozwiązywanie problemów wychowawczych na forum klasy, przedstawianie wymagań jakie są niezbędne do kontynuowania nauki i zapoznawania z danym zawodem (strażak, bibliotekarz), prowadzenie zajęć nowoczesnymi metodami i przy wykorzystaniu nowoczesnych środków technicznych, pracę z komputerem, nauczanie języków obcych jako możliwość kontaktów z zagranicą.

Z obserwacji szkoły wynika, że na terenie szkoły są dostępne informacje dotyczące działań zainicjowanych przez uczniów, czy też przykłady ich aktywności np. na korytarzach szkolnych widoczne są wytwory plastycznych prac dziecięcych, prac wykonanych na zajęciach historii (drzewo genealogiczne). Na tablicy samorządu szkolnego widoczne są efekty jego działalności (skład SU oraz sekcje, informacja o dyskotecie szkolnej). Z inicjatywy SU i nauczycieli prowadzona jest Liga Mistrzów, a na tablicy umieszczonej na korytarzu szkolnym dot. osiągnięć sportowych uczniów w różnych dyscyplinach sportowych. Ponadto na tablicy koła żywieniowego uczniowie zaprezentowali przykłady swoich najlepszych przepisów. Na korytarzach widoczne są zdjęcia z odbytych imprez szkolnych i z życia szkolnego (Zabawa Karnawałowa, Redakcja Gryziپیóra, dzień dziecka) oraz dyplomy osiągnięć uczniowskich w zawodach sportowych, ekologicznych.

Przedstawione powyżej argumenty uzasadniają wysoki poziom spełniania wymagania.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Respektowane są normy społeczne*

Komentarz:

W opinii uczniów, rodziców, pracowników niepedagogicznych, partnerów i samorządu, uczniowie w szkole czują się bezpiecznie. W dniu ankietowania: 61 spośród 64 zapytanych uczniów czuło się podczas lekcji bezpiecznie, 3 raczej lub zdecydowanie nie. Na przerwach czuło się bezpiecznie 59 z 64 zapytanych uczniów, 5 nie czuje się bezpiecznie. Na terenie szkoły po zajęciach lekcyjnych (np. kiedy przychodzą na boisko) czuło się bezpiecznie 19 z 34 zapytanych uczniów, 13 nigdy nie przebywa na terenie szkoły po lekcjach, 2 raczej lub zdecydowanie nie czuje się bezpiecznie.

W ciągu ostatniego roku szkolnego, spośród 34 zapytanych uczniów, zdarzyło się w szkole, że ktoś zdaniem: 9 - obrażał osobę z klasy, 4 - że ktoś ich obrażał, wymyślał, 3 - że komuś z ich klasy skradziono jakiś przedmiot lub pieniądze, 2 - że ktoś z ich klasy został pobity, a pojedynczym osobom, że ukradziono im jakiś przedmiot lub pieniądze albo byli zmuszani przez innych do kupowania czegoś za ich własne pieniądze. Jako miejsca, w których ankietowani uczniowie czują się mało bezpiecznie, spośród 34 wskazało: 3 - szatnię, a pojedynczy: korytarz, boisko, toalety, szatnię, drogę do domu.

Zdaniem rodziców oraz partnerów i samorządu, uczniowie czują się w szkole bezpiecznie ponieważ zawsze mają zapewnioną opiekę nawet po zakończonych zajęciach zarówno w świetlicy szkolnej jak podczas transportu do szkoły i do domu. Szkoła jest zabezpieczona przez wejściem osób postronnych, a uczniowie podczas przerw nie wychodzą na boisko. W celu zapewnienia bezpieczeństwa uczniom organizowane są dla nich prelekcje i spotkania z przedstawicielami Policji i Straży Pożarnej w związku z przepisami ruchu drogowego jak i wystąpienia sytuacji niebezpiecznych (ewakuacja). Odbiór dziecka ze szkoły odbywa się po złożeniu deklaracji rodzicielskiej. Według partnerów i samorządu dzieci uczące się w tej szkole, nie były narażone na niewłaściwe zachowania ze strony innych uczniów, co potwierdza brak jakichkolwiek skarg do urzędu gminy.

W opinii pracowników niepedagogicznych w szkole dba się o bezpieczeństwo uczniów poprzez zainstalowanie monitoringu wizyjnego na zewnątrz i wewnątrz szkoły (20 kamer). W szkole uruchomiono zeszyt wejść i wyjść grup uczniowskich pod opieką nauczyciela, który zawiera informację dotyczącą miejsca i celu wyjścia, godziny, ilość uczniów oraz teczki wyjazdów uczniów na zawody sportowe. Pozwala to na pełną informację i kontrolę wyjść uczniów poza szkołę. Ponadto szkoła jest wyposażona w trzy wejścia natomiast w trakcie trwania roku szkolnego są uruchamiane tylko jedne - główne drzwi wejściowe. Systematycznie raz dziennie w szkole przeprowadzana jest lustracja wszystkich sal, toalet i szatni przez pana konserwatora i woźną, którzy dokonują ewentualnych napraw i modernizacji. Ich zdaniem nauczyciele konsekwentnie zgłaszają usterki w klasach. Dla uczniów niepełnosprawnych zainstalowano windę i specjalne podjazdy, z których uczniowie korzystają w czasie wejścia i wyjścia ze szkoły. Wszyscy uczniowie w szkole podczas wyjazdów do domu są pod opieką opiekunów-nauczycieli

zarówno w trakcie dojścia do autobusu jak i samego transportu. W szkole są miejsca, w których częściej niż gdzie indziej zdarzają się zachowania niewłaściwe, są to toalety, szatnie i miejsca, gdzie nie dociera zasięg kamery. Zarówno pracownicy pedagogiczni, jak i niepedagogiczni zwracają szczególną uwagę na te miejsca, a także zwiększono ilość dyżurów nauczycielskich i uczniowskich.

Z obserwacji lekcji wynika, że nauczyciele dbają o bezpieczeństwo uczniów poprzez np. zwracanie uwagi na sposób wejścia do klasy, zachowanie ładu i porządku pracy, odkładanie rzeczy na swoje miejsca, zgłaszanie się uczniów do odpowiedzi i oczekiwanie na swoją kolej, a także kontrolując i obserwując pracę dzieci, a w razie potrzeby udzielając wskazówek, prosząc o wykonywanie ćwiczeń w spokoju i ciszycy oraz dużą starannością. Uczniowie z dysfunkcjami pozostają pod dodatkową opieką nauczyciela wspomagającego, który również angażuje się w lekcję.

Zasady właściwego zachowania w szkole są jasne dla wszystkich zapytanych uczniów (nawet jeśli ich nie przestrzegają), a ich znajomość potwierdza 33 z 34 ankietowanych uczniów, 1 – raczej nie. Zdaniem uczniów mają oni prawo do: nauki, przerw, informacji na swój temat, trzykrotnego nieprzygotowania do lekcji w semestrze, otrzymania oceny bardzo dobrej za 5 plusów i niedostatecznej za 3 minusy. Obowiązkiem uczniów jest: nie biegać, zmieniać obuwie, odrabiać lekcje, słuchać nauczycieli, nie przeklinać. Uczniowie nie mogą: nosić telefonów komórkowych, sprzętu elektronicznego, nie mogą palić papierosów, opuszczać szkoły bez zgody nauczyciela, chodzić po szkole w czasie lekcji lub zajęć świetlicowych, malować się i nosić biżuterii.

Znajomość i przestrzeganie przez uczniów norm obowiązujących w szkole zgłaszali w czasie wywiadu grupowego partnerzy szkoły i przedstawiciele samorządu. Podkreślali, że uczniowie posiadają wysoką kulturę osobistą, zawsze używają zwrotów grzecznościowych, z szacunkiem odnoszą się do starszych, są koleżeńscy, prospołeczni, lubią pracować charytatywnie, opiekują się zwierzętami, są odpowiedzialni za wykonane zadanie, potrafią krytycznie spojrzeć na własne zachowanie. Sporadycznie, zdarza się agresja słowna uczniów, wagary. Ponadto godnie reprezentują szkołę na zewnątrz, dostosowują się do zapisów w regulaminach szkoły (zmiana obuwia, strój galowy). Z obserwacji szkoły wynika, że uczniowie podczas przerw na korytarzach szkolnych zachowują się spontanicznie i żywiołowo, panuje hałas ale uczniowie nie wykazują żadnych zachowań agresywnych.

W opinii dyrektora, wychowawcy na podstawie obserwacji i pracy z klasą, dwa razy w roku formułują wnioski do dalszej pracy z grupą uczniów. Wnioski te realizowane są odpowiednio w trakcie półroczna i w następnym roku szkolnym. Poza tym psycholog i pedagog na bieżąco współpracują z wychowawcami, obserwują uczniów w sytuacjach trudnych, prowadzą zajęcia z uczniami, uczestniczą w rozmowach z rodzicami i na podstawie wniosków z tych działań opracowują program profilaktyki. Nauczyciele podczas spotkań zespołów wychowawczych dokonują diagnozy zachowań uczniów, ustalają wskazania do bieżącej pracy, analizują problemy i poszukują sposobów ich rozwiązania. Duża liczba zajęć pozalekcyjnych i wyjazdów poza szkołę pozwala na dobre poznanie uczniów i obserwację ich zachowań w różnych sytuacjach. Ważnym elementem diagnozowania zachowań uczniów jest też wspólna rozmowa nauczyciela z rodzicami i uczniem, szczególnie w przypadku wystąpienia trudności. Podczas organizowanych dwa razy w roku dni otwartych szkoły nauczyciel, uczeń i jego rodzic mają możliwość wspólnego przedyskutowania między innymi problemów, oczekiwań i osiągnięć ucznia. Diagnoza zagrożeń prowadzona jest podczas działań na różnych szczeblach. Zespół ewaluacyjny diagnozuje zagrożenia podczas ewaluacji, wychowawcy w czasie pracy z uczniami, obserwacji w czasie zajęć szkolnych i pozalekcyjnych. Pedagog i psycholog dokonują diagnozy podczas swojej codziennej pracy. Wicedyrektorzy współpracują z wszystkimi nauczycielami oraz pracownikami obsługi, którzy obserwując zachowania uczniów na przerwie i na monitoringu wizyjnym bezzwłocznie zgłaszają niebezpieczne sytuacje. Nauczyciele współpracują również z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Szemudzie, który przygotowuje na ich wniosek diagnozę sytuacji domowej ucznia.

W dokumentacji szkoły (w dziennikach psychologa i pedagoga, w protokołach zespołów wychowawczych, w sprawozdaniach wychowawców klas) znajdują się informacje dotyczące diagnozy zagrożeń. Zdaniem 23 z 25 ankietowanych rodziców, pozytywne zachowania ich dziecka są dostrzegane przez nauczycieli, zdaniem 2 – raczej nie. Według 17 z 25 zapytanych, rodzice otrzymują informacje na temat zagrożeń występujących w szkole, do której uczęszcza ich dziecko, według 8 – nie otrzymują.

Według dyrektora, w celu wzmocnienia pożądanego zachowań nagradza się uczniów wyróżniających się w nauce i zachowaniu, a także tych z wzorową frekwencją. Na zakończenie nauki w szkole podstawowej rodzice uczniów, którzy kończą szkołę z wyróżnieniem, otrzymują listy gratulacyjne. W czasie apeli wymieniane są osiągnięcia uczniów, wręczane nagrody, medale. Dzień przed zakończeniem roku szkolnego odbywa się apel podsumowujący osiągnięcia uczniów, gdzie wręczane są nagrody i wyróżniani są uczniowie za różne osiągnięcia. Kształtowanie

właściwych postaw obywatelskich i patriotycznych realizowane jest poprzez np. opiekę na sztandarem szkolnym i kształtowanie postaw uczniów wobec niego, udział dzieci w uroczystościach szkolnych i państwowych, opiekę nad miejscami pamięci na cmentarzu w Kielnie, odwiedzanie miejsc pamięci, kultywowanie tradycji związanej z patronem szkoły. Nauka języka kaszubskiego i poznawanie kultury i tradycji regionu, wycieczki i zajęcia w kole regionalnym kształtują poczucie przynależności etnicznej. Uczniowie mają okazję uczyć się współpracy w grupie i prezentować swoje osiągnięcia podczas corocznego kiermaszu świątecznego, który integruje całe środowisko szkolne. Ponadto uczniowie uczą się oszczędzania i gospodarowania pieniędzmi z SKO oszczędzając np. na wycieczki. Osiągnięcia uczniów opisywane są w gminnym czasopiśmie „Lesok”, na stronie internetowej szkoły, prezentowane na tablicach informacyjnych, a także eksponując puchary i dyplomy oraz zdjęcia z ważnych uroczystości szkolnych.

W opinii rodziców pozytywne i pożądane zachowania dzieci są chwalone przez nauczycieli m.in. na forum klasy, na apelach poprzez informację ustną i pisemne (świadectwa z wyróżnieniem, listy gratulacyjne, nagrody książkowe, dyplomy. Uczniowie na lekcji otrzymują dodatkowo plusy, pozytywne oceny za wykonanie poprawnie zadania. Nauczyciele w nagrodę dla całej klasy organizują klasowe wyjścia np. na lody do kina. Na gazetkach szkolnych i klasowych są wywieszane wszelkie osiągnięcia uczniów i wytwory prac dziecięcych plastycznych i drzewa genealogiczne.

Udokumentowane w szkole są takie działania profilaktyczne jak: zapobieganie niepowodzeniom szkolnym, kształcenie umiejętności sprawnego komunikowania się z innymi i uczenie asertywności, zapobieganie agresji, eliminowanie przemocy fizycznej i psychicznej, doskonalenie relacji koleżeńskich, zwiększenie zaangażowania rodziców w przeciwdziałanie przemocy na terenie szkoły i poza nią, rozwijanie u uczniów poczucia współodpowiedzialności za porządek w szkole i mienie szkolne, przeciwdziałanie uzależnieniom, rozwijanie poczucia odpowiedzialności za własne życie i zdrowie, uczenie zasad udzielania pierwszej pomocy. Udokumentowanymi działaniami wychowawczymi są: tworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju osobowości ucznia, integracja środowiska szkolnego i klasowego oraz ze środowiskiem lokalnym, pomoc uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, poznawanie historii i tradycji regionu, kształtowanie: umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, właściwych postaw społecznych, tolerancji wobec niepełnosprawnych, więzi z krajem ojczystym i przygotowanie uczniów do świadomego i aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym, umiejętności poszukiwania informacji, poszerzania wiedzy, odpowiedzialności za środowisko przyrodnicze oraz nawyków sprzyjających zdrowemu stylowi życia. Zdaniem rodziców uczestniczących w wywiadzie dzieci uczące się w tej szkole, nie były narażone na niewłaściwe zachowania ze strony innych uczniów.

W opinii pracowników niepedagogicznych, szkoła podejmuje wiele działań wychowawczych, mających na celu zmniejszenie zagrożeń oraz wzmocnienie pożądanych zachowań m.in. organizuje spotkania indywidualne i grupowe z psychologiem, pedagogiem, przedstawicielami Policji. Podejmuje też działania wzmacniające właściwe zachowania, w tym celu np. dla uczniów organizowane są apele, gdzie promuje się prawidłowe zachowania, omawia inicjatywy uczniowskie. Nie we wszystkie działania są włączani pracownicy niepedagogiczni a jeżeli tak to np. podczas ewakuacji uczniów z całego obiektu szkolnego, podczas opieki uczniów na przerwach, a także ściśle współpracują z wychowawcami i dyrektorem szkoły, którym zgłaszają zaistniałe nieprawidłowości.

Podczas obserwacji całej szkoły nie zauważono agresywnych zachowań uczniów (werbalnych i niewerbalnych). Zdaniem 16 z 25 zapytanych rodziców, nauczyciele szybko reagują na niewłaściwe zachowania uczniów, według 8 – nie. Jeden z rodziców nie udzielił odpowiedzi w tej kwestii. Zdaniem 20 z 25 ankietowanych rodziców, pozytywne zachowania ich dziecka są chwalone przez nauczycieli, według 3 - nie. Dwóch nie udzieliło odpowiedzi. Zdaniem 15 z 25 zapytanych rodziców, nauczyciele szybko reagują na ryzykowne zachowania uczniów (np. sięganie po używki), według 4 – nie. W opinii 4 nie ma takich zachowań, 1 rodzic nie udzielił odpowiedzi w tym zakresie.

Z ankiety z dyrektorem wynika, że wobec zdiagnozowanych zagrożeń ustalone są zalecenia dla nauczycieli dotyczące ich aktywności na dyżurach, szczególnie w miejscach uznawanych za niebezpieczne (toalety, szatnie). Poza tym wdrażane są inicjatywy nauczycieli, takie jak organizowanie młodszym uczniom zabaw i czytanie na przerwach. Ponadto wychowawcy podejmują na godzinach wychowawczych tematykę związaną z zagrożeniami. W zależności od potrzeb z uczniami pracują też pedagog i psycholog. W działaniach wychowawczych wspierani są rodzice poprzez rozmowy z psychologiem, pedagogiem szkolnym, wicedyrektorami, dyrektorem, wizyty środowiskowe, spotkanie z psychologami z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Wejherowie. Do innych działań należą: spektakle profilaktyczne (Teatr Kurtyna), spotkania z policją i strażą pożarną, zajęcia warsztatowe z uczniami (uzależnienia, bezpieczeństwo w szkole, asertywność, agresja), apele porządkowe, program dla klas I-III „Ratujemy i uczymy ratować”, podczas którego dzieci uczą się zasad udzielania

pierwszej pomocy. Zasad bezpiecznego zachowania na drodze dzieci uczą się na zajęciach lekcyjnych oraz na zajęciach kółka BRD. Ponadto zorganizowano spotkania z policją na temat: „Jak bezpiecznie poruszać się po drogach?” i „Jak ustrzec się wypadku?” Co roku w maju okazją do działań profilaktycznych związanych z zapobieganiem pożarom jest organizowanie Dnia Strażaka, którego celem jest kształtowanie postaw i zachowań w razie niebezpieczeństwa. Uczniowie klas młodszych biorą udział w konkursach plastycznych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną na temat zapobiegania pożarom. Przy szkole działa świetlica socjoterapeutyczna dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i takich, w których istnieje problem alkoholowy. Jej celem jest łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie i przystosowanie do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie. W opinii dyrektora, nauczycieli, partnerów i samorządu, szkoła podejmuje działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań.

Według dyrektora, działania szkoły są analizowane na posiedzeniach zespołów wychowawczych, rady pedagogicznej i podczas konsultacji pedagoga z wychowawcami, na których oceniane są efekty wprowadzonych działań. Analizy realizowanych działań dokonywane są także podczas ewaluacji wewnętrznej, gdzie prowadzone są badania ankietowe wśród uczniów, rodziców i nauczycieli dotyczące między innymi występujących zagrożeń. Ewaluacja wewnętrzna wskazała np. na konieczność zwrócenia większej uwagi na miejsca, w których dochodzi do niepożądanych zachowań (szatnie i toalety). W związku z tym, zalecono nauczycielom, a także obsłudze szkoły szczególną kontrolę w tych miejscach. W sytuacjach trudnych zwrócono się o wsparcie do instytucji zewnętrznych: sądu rodzinnego lub GOPS. Po analizie działań wychowawczych w roku szkolnym 2010/2011 nauczyciele doszli do wniosku, że konieczne jest nagradzanie nie tylko uczniów zdolnych, ale także takich, którzy wyróżniają się swoją postawą (np. pomagają innym), co wdrożone będzie w bieżącym roku szkolnym.

Spośród wielu przykładów diagnoz wymienianych przez nauczycieli wskazano: systematyczne diagnozowanie zachowań wszystkich uczniów oraz ankietowanie w tej kwestii nauczycieli i rodziców, upowszechnianie informacji na stronie internetowej szkoły, podejmowanie działań profilaktycznych stosownie do zdiagnozowanych potrzeb; udzielanie uczniom, ich rodzicom i nauczycielom wsparcia ze strony psychologa, pedagoga szkolnego i wychowawców; budowanie współpracy pomiędzy nauczycielami i rodzicami na rzecz ucznia. Przeprowadzane są również rozmowy z pedagogiem i wychowawcą, dokonywana jest systematyczna obserwacja uczniów na terenie szkoły i poza nią, dyskusje na tematy związane z zachowaniem uczniów oraz skuteczności podejmowanych działań. Według nauczycieli działania mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanych zachowań są w razie potrzeby modyfikowane. Nauczyciele podają, że poszukują skutecznych metod np. na podwyższenie frekwencji uczniów na zajęciach; modyfikują działania poprzez: dostosowanie tematyki lekcji wychowawczych do potrzeb uczniów i szkoły, tematyki wycieczek (określono gdzie i jak mają wyglądać wycieczki szkolne z uwzględnieniem aspektu patriotycznego); modyfikują przyjęte wcześniej ustalenia dotyczące Modelu Absolwenta, stroju szkolnego. Zdaniem nauczycieli niepożądane zachowania uczniów w szkole zdarzają się sporadycznie i tylko w pojedynczych przypadkach np.: niska frekwencja, zakłócanie toku lekcyjnego (hałas), na przerwach lekcyjnych (przepychanie, krzyki).

W opinii partnerów i samorządu lokalnego w celu wzmacniania pożądanych zachowań uczniów nagradza się słowem, pochwałą, dyplomem, wyróżnieniem w nauce i zachowaniu, a także za wzorową frekwencją. Szkoła typuje uczniów do nagród rady gminy, marszałka województwa i uruchamia stypendia naukowe w szkole. Na zakończenie nauki w szkole podstawowej rodzice uczniów, którzy kończą szkołę z wyróżnieniem, otrzymują listy gratulacyjne. W czasie apeli wymieniane są osiągnięcia uczniów, wręczane nagrody, medale. Dzień przed zakończeniem roku szkolnego odbywa się apel podsumowujący osiągnięcia uczniów, gdzie wręczane są nagrody i wyróżniani są uczniowie za różne osiągnięcia. Ponadto widoczne jest w szkole kształtowanie poczucia przynależności etnicznej, które realizowane jest poprzez naukę języka kaszubskiego, poznawanie kultury, tradycji regionu, wycieczki i zajęcia w kole regionalnym. Uczniowie mają okazję uczyć się współpracy w grupie i prezentować swoje osiągnięcia podczas corocznego kiermaszu świątecznego, który integruje całe środowisko szkolne. Szkoła zapewnia wszystkim uczniom bezpieczny pobyt w szkole oraz bezpieczny transportu do domu i do szkoły oraz organizuje spotkania i pogadanki nt. bezpieczeństwa zapraszając instytucje pomocowe.

Według 24 z 29 zapytanych nauczycieli, podejmowane przez nich działania wychowawcze uwzględniają inicjatywy i/lub opinie uczniów, zdaniem 4 zdecydowanie nie, 1 nie udzielił odpowiedzi. W opinii nauczycieli, podczas modyfikacji działań wychowawczych uwzględnia się inicjatywy uczących się. Na poparcie tego sądu nauczyciele podają, że uczniowie zgłaszają propozycje zmian w działaniach wychowawczych, np.: w tematyce godzin wychowawczych, propozycji wycieczek i kół zainteresowań zgodnej z ich zainteresowaniami, prowadzenia działalności charytatywnej na terenie szkoły i poza szkołą, prowadzenia działalności patriotycznej, ustalenia tematyki wyjazdów szkolnych pod kątem patriotycznym.

Zdaniem uczniów, mogą oni zgłaszać pomysły dotyczące zasad postępowania w szkole, praw i obowiązków uczniów, np. na godzinach wychowawczych w zakresie regulaminu szatni, pracy na lekcji, zasad koleżeńskich. Według dyrektora, propozycje zmian w działaniach wychowawczych uczniowie zgłaszają na poziomie klas – wychowawcom i na poziomie ogólnoszkolnym – samorządowi uczniowskiemu. Na poziomie klasy uczniowie współdecydują o organizowanych imprezach klasowych, wycieczkach i wyjazdach. Samorząd uczniowski proponuje natomiast inicjatywy skierowane do całej szkoły lub grupy uczniów: dyżury uczniowskie, gry zespołowe podczas długiej przerwy, organizowanie uroczystości uczniowskich (Dzień Chłopaka, mikołajki, walentynki, Dzień Kobiet) i dyskotek. Uwzględniono dyżury uczniowskie mające na celu pomoc nauczycielom w dbaniu o porządek i bezpieczeństwo w szkole i kształtowanie poczucia współodpowiedzialności za respektowanie norm w szkole. Wprowadzono gry zespołowe podczas długiej przerwy, w ten sposób zapewniono uczniom możliwości atrakcyjnego spędzenia przerwy. Organizowanie uroczystości uczniowskich (Dzień Chłopaka, mikołajki, walentynki, Dzień Kobiet) i dyskotek przyczyniło się do integracji zespołu klasowego i szkolnego, nawiązywania przyjaźni, kulturalnego spędzania wolnego czasu. Propozycje uczniów są uwzględniane w klasowych programach wychowawczych. Z inicjatywy samorządu szkoła przeprowadziła akcję charytatywną – pomoc dla uczniów i ich rodzin z Gimnazjum Nr 2 w Sandomierzu poszkodowanych podczas powodzi. Początkowo była to akcja ogólnoszkolna, potem objęła swoim zasięgiem całą gminę. Uczniowie szkoły bardzo chętnie biorą udział w akcjach charytatywnych: Góra Grosza, święta dla samotnych – przygotowywanie upominków świątecznych i odwiedzanie przez dzieci osoby samotne z najbliższej okolicy.

W opinii nauczycieli uczniowie raczej prezentują zachowania zgodne z wymaganiami. Świadczą o tym przykłady podawane przez nauczycieli, a w szczególności fakt, że w ostatnich dwóch latach dyrektor nie wymierzył uczniom żadnych kar statutowych; uczniowie są wrażliwi, cechuje ich empatia, duża kultura osobista, przejawiają postawy patriotyczne; obserwuje się wiele pozytywnych zmian w postawach indywidualnych uczniów (brak konfliktów pomiędzy uczniami klas szkoły podstawowej a gimnazjum). Nastąpiła poprawa bezpieczeństwa powrotu uczniów do domu, godnego reprezentowania uczniów na zawodach sportowych.

Zdaniem pracowników niepedagogicznych szkoła podstawowa kształtuje u uczniów zachowania i postawy, które sprzyjają ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takie jak: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, ciekawość poznawcza, kreatywność, kultura osobista, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw oraz do pracy zespołowej. W rozwoju społecznym bardzo ważne jest kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania innych tradycji. W opinii pracowników niepedagogicznych najbardziej u uczniów podobają się im: kulturalne zachowanie, okazywanie pracownikom szacunku takiego jak nauczycielom, tolerancja i szacunek dla osób niepełnosprawnych, niesienie sobie wzajemnej pomocy, oferowanie pomocy innym, wrażliwość i empatia na krzywdę drugiej osoby. Ponadto uczniowie dostosowują się do regulaminu szkoły, zakładają na wszystkie uroczystości szkolne ubiór galowy oraz zmieniają obuwie przez cały rok szkolny. Zdaniem pracowników niepedagogicznych uczniom szkoły podstawowej nie wolno używać na zajęciach telefonu komórkowego, wychodzić na boisko w trakcie przerwy, używać wulgaryzmów, agresji słownej i fizycznej. Uczniowie winni dostosowywać się do ustalonych zasad i reguł obowiązujących w szkole co jest raczej respektowane przez dzieci. Według pracowników w szkole do najczęściej występujących zachowań należy: bieganie i popychanie na korytarzach szkolnych podczas przerw lekcyjnych oraz inicjowanie wzajemnych psikusów szkolnych. Ich zdaniem w szkole nie występują przypadki występowania agresji słownej czy fizycznej, przemocy, czy też rozpowszechniania środków odurzających.

Z ankiety z dyrektorem wynika, że w szkole podstawowej nie zaistniała potrzeba wymierzenia kary statutowej przez dyrektora. Karę upomnienia, również z powiadomieniem rodzica, stosowali wychowawcy klas. W większości przypadków zamiast kary zastosowano działania wychowawcze. Równolegle dokonywana jest analiza sytuacji domowej ucznia, próba diagnozy jego zachowania, rozmowa z rodzicami, zachęcenie (bądź nakłonienie) rodzica do zasięgnięcia porady u specjalistów. Bardzo często stosowane są działania profilaktyczne dla całej grupy uczniów, przy wsparciu instytucji pozaszkolnych, np. policji oraz zewnętrznych przedstawień profilaktycznych. W indywidualnych kontaktach realizowana jest współpraca z GOPS, sądem rodzinnym i kuratorem sądowym. Podczas obserwacji zajęć uczniowie przestrzegają ogólnie przyjętych norm społecznych m.in. zgłaszają się do odpowiedzi, pracują na lekcji w spokoju i dużej harmonii. Widoczne jest zwracanie przez nauczyciela uwagi na zasady i normy panujące w klasie, zasady pracy w grupie, dbałość o poprawność wypowiedzi i zapisywania działań matematycznych na kartach pracy uczniów. Obserwacja placówki wskazują, że na zajęciach i przerwach śródlekcyjnych nie zauważono zachowań uczniów odbiegających od ogólnie przyjętych norm społecznych.

Przedstawione powyżej argumenty oraz wnioski z ewaluacji wewnętrznej uzasadniają wysoki poziom spełniania wymagań.

Wnioski z ewaluacji:

1. Stosowane przez szkołę analizy ilościowe i jakościowe przyczyniają się do tworzenia planowych działań edukacyjnych i wychowawczych umożliwiających każdemu uczniowi osiągnięcie sukcesu. Wykorzystywanie przez nauczycieli różnorodnych metod analizowania wyników uczniów, ma wpływ na wzrost efektów kształcenia i poprawę jakości pracy szkoły.
2. Organizowane przez nauczycieli sposoby wspierania uczniów oparte są na zasadach działania zespołowego i ukierunkowane są na wzrost efektów kształcenia. Wnioski z analiz osiągnięć uczniów skierowane są na pomoc uczniom w uzyskiwaniu lepszych wyników w nauce.
3. Szkoła podejmuje różnorodne działania aktywizujące uczniów i mające wpływ na planowanie i realizację procesów edukacyjnych oraz wychowawczych. Realizowanie przez szkołę inicjatyw i różnorodnych aktywności uczniów przyczynia się do rozwoju oraz chętnego uczestnictwa dzieci w zajęciach prowadzonych przez szkołę.
4. Znajomość i respektowanie przez uczniów obowiązujących norm oraz prowadzone przez nauczycieli diagnozy zachowań uczniów i zagrożeń, wpływają na planowanie skutecznych działań skierowanych na bezpieczeństwo, profilaktykę i respektowanie norm społecznych. Analiza, ocena i modyfikacja podejmowanych przez szkołę działań wychowawczych oraz profilaktycznych sprzyja wzmocnieniu właściwych zachowań, eliminowaniu zagrożeń i poczuciu bezpieczeństwa dzieci.

Wymaganie	Poziom spełniania wymagania
Obszar: Efekty	
Analizuje się wyniki sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe	B
Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności	B
Uczniowie są aktywni	B
Respektowane są normy społeczne	B

Raport sporządzili:

- Elżbieta Januszewska
- Marzena Lipka

Kurator Oświaty:

.....

Wersja pełna raportu dostępna jest pod adresem: www.platforma.npseo.pl/summary/htmlReport/id/6713